

S PONOSOM REČI SEM: SLOVENEK SEM

"SLOVENIA IS INDEED A WORLD OF ITS OWN . . ."
(Alec Brown)

Ceprav je Slovenija zemljepisno majhna, pa je vendar v naših srcih neizmerno velika! Na najbolj izpostavljenem križišču Evrope je bila že v času Rimljanov najvažnejši evropski kolodvor, kjer so se križale vse prometne ceste s Severa na Jug, z Vzhoda na Zahod.

Da, Slovenija je majhna dežela, toda izredno pestra in raznolična. Zlepa ne bi bilo konca, ki bi se človek, ki je to našo malo domovino prehodil počez in po dolgem, hotel ustaviti ter se naučiti lepote, ki jih je Bog z radodarno roko razsipaval, koga je zaneslo nad naše kraje: Brezmejna panonska ravnina — čudovito razgiban alpski svet z Julijskimi in Savinjskimi planinami, Karavankami in Triglavom, našim simbolom Slovenstva — skrivnostni Kras s svojimi podzemskimi svetovi in svetovno znano Postojnsko jamo, kjer se blešče snežnobeli stalaktiti in stalagmiti in kjer je doma znamenita človeška ribica, ki ima domovinsko pravico sa-

mo pri nas in nikjer drugje na svetu — Cerkljansko presihajoče jezero — sončne Slovenske gorice: deželica sonca in grozdja — lahno razgibano dolnjsko gričevje; itd., itd. Medtem ko se na ledenikih pod Triglavom in v Martuljkovi skupini sredi poletne vročine mladina smuča, je samo 100 km južno ob Jadranski obali vse živo kopalec iz vse Evrope, Amerike ter ostalih kontinentov.

Da, Slovenci smo edinstven narod na svetu: v imenu nobene drugega ne najdemo besede LOVE; prestolnica domovine je Ljubljana s korenino besede ljubiti in ljubezen; za ljudi iz Afrike nimamo žaljivk, ampak jim pravimo Zamorci, ker so s slovenskega zemljepisnega položaja za morjem; v slovensčini ni kletev — tiste, ki so, so se vtihotapile iz jugoslovanskega Juga ter sosedne svete Italije; med Slovenci po svetu ni zločinca, ampak so znani povsod po varčevanju, pridnosti, ter poštenem delu.

"THE PUBLICATION OF BOOKS IN SLOVENIA IS PROPORTIONALLY THE HIGHEST IN THE WORLD . . ."
(Bernard Newman)

Zadnja leta je zajel Ameriko novi duh, duh vprašanja resničnosti in prvobitnosti ameriškega naroda. Če je narod množica ljudi s skupnim jezikom, vero, kulturo, zgodovino, običaji, tradicijami, skupnimi političnimi aspiracijami itd., potem so Združene Države v resnici le kulturno pluralističen "Mozaik narodov" ali "Narod narodov".

V skladu s to idejo, so se različne narodnosti začele otesati kompleksa manjvrednosti in v njih srcih se je začel vzbujati ponos na njih prvotno domovino, domovino staršev, dedov in pradedov, ki so iz gospodarskih ali političnih razlogov prišli v novo domovino.

V okolici Pittsburga se je začelo sistematično organiziranje slovenskih tečajev. Po celodnevem delu so se slovenske dvorane napolnile in z navdušenjem so poslušali predavanja o slovenski bogati kulturni in politični zgodovini, njih običajih, pesmih ter tudi z zanimanjem študirali slovenski jezik. Slovensko in angleško pisani časopisi so o tem obširno poročali.

STANDARD OBSERVER je 19. marca priobčil obširen članek z naslovom:

LANGUAGE CLASS GROWING IN HERMINIE, kjer med drugim piše:

" . . . She engaged Dr. Joseph Planinšic, professor in Political Science and personal friend, to meet with a group about 25 persons, and each week at the Slovenian Hall the class keeps growing until now some 85 persons are attending. What started out to be a family affair has spiraled into a large class of interested people . . ."

NEWS DISPATCH je objavil veliko fotografijo in članek o slovenskem tečaju dne 24. marca pod naslovom: CLASS IN SLOVENIAN SPIRALS FROM CLASS OF 20 TO 85.

KEYSTONIAN HORIZON je v svojem Vol. VIII. — No. 4. pravtako vzbudil pozornost z naslednjim člankom: SOMETHING NEW AT THE SLOVENIAN BALLROOM, kjer pravi:

" . . . We are pleased that Dr. Joe Planinšic will continue to have the Slovenian Language classes for a few more weeks. It has been most interesting to some of the non Slovenians. We will never master the language

PLANINKO

Raymond Planinšič, Marcia Colbert (igra na flavto) in Darrl Valenčič igrajo gostom in članom slovenskih tečajev ob priliki "sumer party" na Planinšičevem domu.

"SLOVENIAN — FIERCELY INDEPENDENT PEOPLE WITH THE WORLD'S OLDEST TRULY POPULAR DEMOCRACY AND A TRADITIONAL LOVE FOR ART AND LITERATURE . . ."
(Alen Natali)

BEAVER COUNTY TIMES je 9. junija, 1977 in 27. marca, 1978 natisnil daljši članek: SLOVENES PART OF MELTING POT IN SLOVENIAN CLASSES SET TO START, kjer pravi:

" . . . Those of Slovenian origin want it known that they too helped America become a mosaic of nation. So says Dr. J. Planinšic who is teaching Slovenian classes at the Slovenian Center in Ambridge every Thursday from 7 to 9 p. m.

He hopes that everyone who would like to learn the Slovenian language and the cultural and political history of this nation on the crossroad of Europe would join the class. He promises that those of Slovene origin will learn the language of our ancestors, its beautiful songs, and will find out, as have others, that Slovenian is not too difficult to learn . . ."

CSC NEWS v svojem dolgem članku, ki ga je Aprila 1978 pod naslovom: THE PROFESSOR WHO CAME IN FROM THE COLD napisal Alan Natali, med drugim pravi:

" . . . Then a student said: 'Why don't you come out to my community and teach Slovenian language and history? There are many Slovenes in my community.' And he did, greeting a first class of a handful students which grew to be 85 enthusiastic learners, many of them not Slovene.

Herminie, Hackett, Strabane, Imperial, Jeannette, Library, Ambridge: all little towns with people eager to learn. Pages of lectures and hours of preparation and tutoring. With no payment, except the reward of helping others to learn. Like a knowledge-eating giant who once gave him a precious piece of a Salzburg prison corner in exchange for talks about "literature" and "eternity".

Always a Slovene patriot. — Thinking of his little homeland in the north of Yugoslavia, the "Shatter-Belt of Europe"; 8000 square miles and less than .2 million fiercely independent people with the world's oldest truly popular democracy and a traditional love for art and literature. Thinking of the histo-

rian William L. Shirer, who said: 'Here is a nation to shame the whole world. Its cities are full of statues, and not one of them of a soldier. Only great poets, writers, artists and humanitarians have been so honored . . .'

And telling his classes: 'The history of Slovenian has been a long, sometimes desperate, but always a resolute and heroic struggle for survival. Located in the heart of Europe and at its most important crossroads, Slovenia has been coveted by her stronger neighbors. It is a miracle that this small nation of our could have survived in a territory so exposed . . .'

Ob zaključku vsakega slovenskega tečaja obiskovalci priredijo velik banket, kamor je poleg članov tečaja povabljenih tudi mnogo gostov in političnih predstavnikov, ki se ne morejo načuditi tej naraščajoči slovenski narodni in državni zavesti. Organizatorji in vodja tečaja v kratkih govorih predstavijo gostom zgodovinsko vlogo slovenskega naroda na tem najvažnejšem križišču Evrope z edinstvenim zemljepisnim položajem, kjer se srečajo germanska, romanska in slovanska kultura in njih tri različne jezikovne skupine.

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD NAŠEGA LISTA

Med obiskom predsednika bavorske krščanske demokratske stranke F. J. Siraussa v Argentini so mu Hrvati izročili dve knjigi: angleško pisano delo dr. S. Heferja "Croatian struggle for freedom and statehood" ter v spanskini, pisani "La tragedia de Bleiburg". Strauss je potoval po Južni Ameriki kot zastopnik zapadno-nemške vlade ob priliki proslave 125 letnice prihoda prvih nemških naseljencev v Čile.

V spomin prvobornemu slovenske misli, ki so ga komunistični atentatorji zahrbtno ustrelili ob 8 uri zjutraj po masi pred Cirilskim dijakiškim domom v Ljubljani 26. maja 1942.

PROFESOR DR. L. EHRLICH
18. 9. 1878 — † 26. 5. 1942

KNJIGE IN REVJE

GEOGRAPHICAL DISTRIBUTION, AGE STRUCTURE, and COMPARATIVE LANGUAGE MAINTENANCE OR PERSONS OF SLOVENE LANGUAGE IN THE UNITED STATES. — Society for Slovene Studies, Documentation Series No. 3, New York, 1978, 21 strani.

Ta knjižica vsebuje predavanja prof. Hočevarja na Columbia vseučilišču 3. marca 1978. Predavanje je bilo v okvirju konference o razvoju učnega materiala za slovanske jezike, ki jih redko uče.

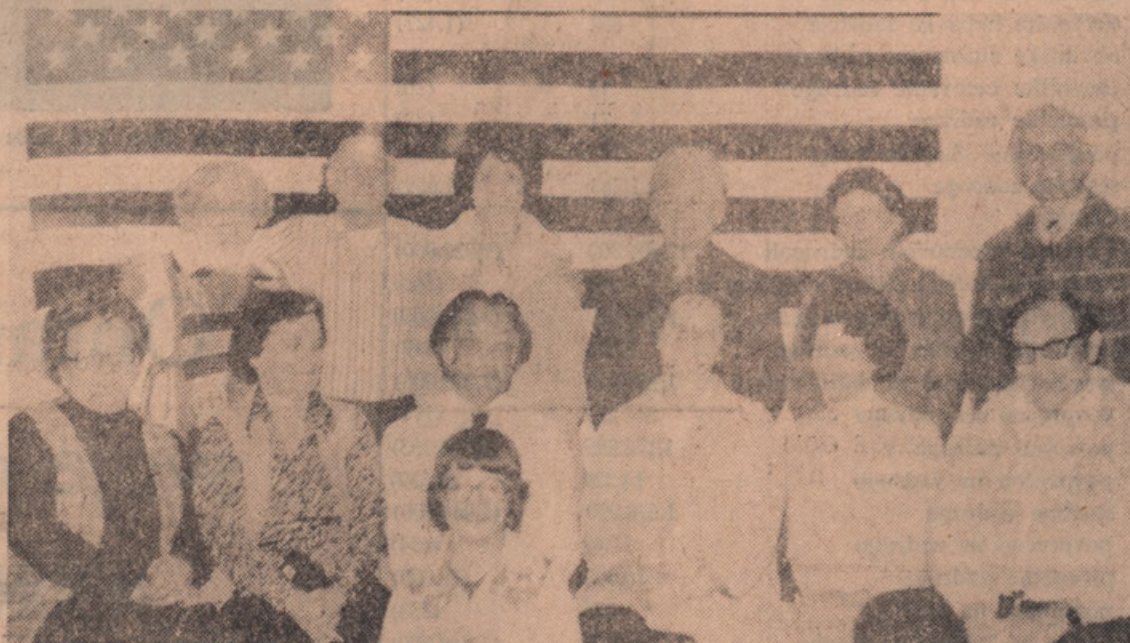
Prof. Hočevar primerja podatke ljudskega štetja v ZDA, v kolikor omenja materinski jezik, definiran kot jezik, ki so ga uporabljali doma v otroški dobi. Primerjava je med štetjem 1. 1940, ki je temeljila na 5% vzorcu, ter med štetjem 1. 1970, kjer so uporabili nekoliko večji vzorec, namreč 15%.

Dosedanje študije o številu Slovencev v ZDA niso uporabljale tega gradiva, pač pa poročila društev o številu članstva, podatke o vseljevanju, kalkulacije na temelju porasta prebivalstva itd. Študija prof. Hočevarja se omejuje na Slovence, ki so izjavili, da je slovensčina njihov materinski jezik. To število je seveda mnogo manjše kot pa število prebivalcev ZDA slovenskega pokolenja. Ljudsko štetje jih navaja 82.500. Ti so koncentrirani vzdolž industrijske osi Cleveland-Pittsburgh (38%). Število oseb slovenskega materinskega jezika se je zmanjšalo od 1940 do 1970 za 54%, vendar ne povsod v enaki meri. Najmanjše jezikovne izgube kažejo Ohio in Maryland, nekatere države na zapadu pa kažejo celo porast (v zvezi s selitvijo prebivalstva). Slovenske izgube so mnogo večje kot pri mnogih drugih jezikovnih sku-

pinah kot so Slovaki in Hrvati in Srbi. Podrobnejša analiza podatkov kaže, da je največja izguba zavesti slovenske identitete v drugi generaciji, docim se slovenska zavest zopet pojavlja v večji meri pri tretji generaciji.

Prof. Hočevar priporoča več ukrepov, ki naj bi pomagali večji ohranitvi slovensčine v ZDA (med raznimi narodnostmi v ZDA imamo Slovenci glede ohranitve jezika zadnje mesto): širjenje poznanja slovenske kulturne dediščine med osebami slovenskega rodu kot tudi med splošno javnostjo. Druge etnične skupine uživajo pri tem tudi podporo matičnih narodov. V mnogih krajih, kjer so večje koncentracije Slovencev, je možno uvesti poučevanje slovensčine v šolah vseh stopenj. Zaradi razpršenosti slovenskega življa bo treba uporabljati v veliki meri tudi učne knjige, ki so primerne za študij doma (Slovenian Research Center of America je izdal učbenik slovensčine v dveh knjigah, op. por.). Slovenska društva sama bi morala podpirati rabo jezika zlasti pri mlajšem rodu, ker sicer ne bodo več sposobni nadaljevati njih kulturnih prireditev. Učenje slovensčine je treba prikazati mladini tudi kot koristno ne samo za poznanje lastnega izvora, ampak tudi kot praktično sredstvo n. pr. obisk Slovenije, za specializacijo v jezikovnih in zgodovinskih študijah itd. Stroške za študijski material je možno znižati, če se zedinijo Slovenci v angleško govorečih deželah za skupen program.

V opombi podaja prof. Hočevar tudi podatke ljudskega štetja v Kanadi (1971), kjer je izpovedalo slovensčino kot materinski jezik 6.415 oseb. dres

Skupina obiskovalcev slovenskega tečaja v Ambridge, Pennsylvania: Jennie, Mary, Kathy, Joe, Mary, Frida, Dick. Stojajo od leve na desno: Jennie, Robert, Sylvia, Isabella, Mrs. and Mr. Milanovich.

OPOZARJAMO ŽE DANES NA PROSLAVO 60. LETNICE 29. OKTOBRA
IN 30. LETNICE PRIHODA PRVIH POVOJNIH
POLITIČNIH EMIGRANTOV V KANADO

KRAJ ČAS IN PROSTOR BOMO PRAVOČASNO OBJAVILI

prireja meddruštveni odbor

SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE in SLOVENSKE NARODNE ZVEZE

s podporo in sodelovanjem številnih drugih slovenskih organizacij in društev.

